

Datum
2021-09-09

Adress

Diarienummer
TN-2021-473

Yttrande

Till
[Här fyller du i mottagare]

Motion av Anders Andersson (V) – Vässa SYSAV:s mål – minska förbränningen!, STK-2021-180

[Fyll i mottagarens diarienummer]

Tekniska nämnden beslutar att lämna följande yttrande:

Sammanfattning

Kommunfullmäktige har skickat en motion av Anders Andersson (V), ”Vässa Sysavs mål – minska förbränningen!” till tekniska nämnden för yttrande. I motionen föreslås Malmö stad via sitt delägarskap i Sysav verka för obligatorisk fastighetsnära källsortering, att inte utöka möjligheter till avfallsförbränning samt att drastisk minska avfallsförbränningens utsläpp av växthusgaser.

Tekniska nämnden instämmer i att avfallsförbränningen och så även utsläppen av växthusgaser generellt behöver minska. Nämnden anser dock att arbetet redan är pågående. I och med EU:s så kallade avfallspaket och antagna kretsloppsplaner strävar lagstiftning och politiska mål mot insatser högt upp i avfallshierarkin för att minimera mängden restavfall till förbränning och styra mot ett mer cirkulärt samhälle. Avfallsförbränning för energiutvinning är en samhällstjänst som hanterar det avfall som inte kan förebyggas, återanvändas eller återvinnas enligt avfallshierarkin och Sysav har inte planer på att utöka sin förbränningskapacitet. Förutom Sysavs egna miljö- och klimatmål, innefattas utsläpp från förbränningsanläggningen av de mål som beslutats i Malmö stads Miljöprogram 2021–2030 då den är placerad inom kommunen. Då miljöprogrammets mål är högt satta bedömer nämnden inte att det inte finns behov för ytterligare.

Tekniska nämnden instämmer också med motionären om att fastighetsnära källsortering ökar hushållens sortering av avfall och därmed är en av flera åtgärder för att minska förbränning av avfall med eller utan fossilt ursprung. Men frågan är komplex och involverar flera aktörer och eventuellt kommande regelförändringar.

Nämnden bedömer att motionen ska anses besvarad med hänvisning till det arbete som pågår och vad som i övrigt anförs i yttrandet.

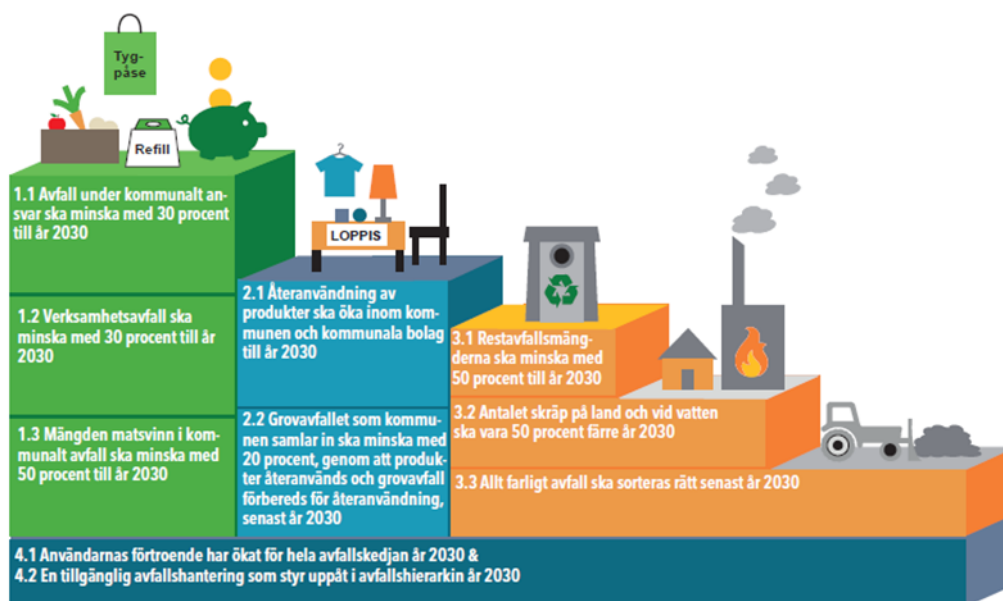
Yttrande

Obligatorisk fastighetsnära källsortering

Sysav är ett offentligt ägt aktiebolag med 14 skånska ägarkommuner. Varje kommun har enligt miljöbalken (1998:808, 15 kapitel 20-25 §§) ansvar för att hantera sitt kommunala avfall. Malmö stad har ingen direkt rådighet över andra kommuners avfallshantering. Inte heller Sysav har rådighet över ägarkommunernas beslut om hur renhållningsskyldigheten enligt miljöbalken ska utföras. I Malmö stad är det tekniska nämnden som ansvarar för kommunens renhållningsskyldighet. Uppgifterna utförs sedan 2008 av VA SYD som via insamlingsentreprenader hämtar hushållsavfall från hushåll och verksamheter i Burlövs kommun och Malmö stad. VA SYDs uppdrag innefattar även drift och utveckling inom avfallsområdet samt framtagande av lagstadgade dokument. Tekniska nämnden, via fastighets- och gatukontoret, förvaltar allmän platsmark och hanterar det avfall som uppkommer där.

Nämnden förespråkar en fastighetsnära källsortering, där producenterna fortsatt har ekonomiska och behandlingsmässigt ansvar, men där kommunen har ett utökat insamlingsansvar. Fastighetsnära insamling (i direkt anslutning till bostaden) ger högre och bättre utsortering. I de fall detta inte finns att tillgå är kvartersnära insamling (i nära anslutning till bostaden så som en återvinningsstation) en lösning.

I ”Kretsloppsplan 2021–2030 för Burlövs kommun och Malmö stad” anges färdplanen mot en klimatneutral resurs- och avfallshantering och hur kommunen avser att uppfylla nationella, regionala och lokala mål inom avfallsområdet. Målen och strukturen bygger på EU:s avfallshierarki (illustrerad med kretsloppsplanens mål nedan) som handlar om de bästa sätten att ta hand om samhällets resurser och det avfall som trots allt uppkommer. Kretsloppsplanens mål 4.2 ”En tillgänglig avfallshantering som styr uppåt i avfallshierarkin år 2030” handlar om att göra det tillgängligt och ”lätt att göra rätt” för medborgarna att återbruka, sortera och hantera sitt avfall. Ju högre upp i trappan avfallet hanteras desto större blir miljönyttan. En förflyttning uppåt i hierarkin krävs för att uppnå ett klimatneutralt samhälle.

Avfallslagstiftningen i EU och Sverige är under förändring. EU:s avfallspaket, bestående av sex reviderade direktiv, syftar till att främja en övergång till en mer cirkulär ekonomi. Avfallspaketet införs etappvis i svensk lagstiftning och ska vara infört i sin helhet senast 2025. Ett exempel på en förändring i avfallslagstiftningen är det förtydligade producentansvaret för förpackningar, där insamlingen av förpackningsavfall (glas, kartong, metall, papp, papper, plast och wellpapp) som huvudregel ska ske bostads- eller kvarterarna. 2020 fattade regeringen beslut om att avskaffa producentansvar för tidningspapper och från och med 2022 får landets kommuner ansvaret för insamling och återvinning av tidningar och returpapper. Som en följd av EU:s avfallspaket har regeringen dessutom gett Miljödepartementet i uppdrag att se över producentansvaret för förpackningar och lämna förslag på nya bestämmelser om insamling och återvinning av dessa. Syftet är att skapa goda förutsättningar att nå materialåtervinningsmålen i EU:s förpackningsdirektiv. Utredningen planeras för remiss hösten 2021.

I Malmö och Burlöv är det sedan 2012 obligatoriskt att sortera ut matavfallet från restavfallet. För villaägare i Malmö och Burlöv tillhandahåller VA SYD genom fyrfackskärl fastighetsnära insamling, även av avfall under producentansvar (förpackningar, småelektronik). Båda dessa förändringar har gett gott resultat i form av minskat restavfall. Efter 2022 kommer även flerfamiljshus få fastighetsnära insamling av tidningar. Flerfamiljshusens tillgång till fastighetsnära källsortering av förpackningar och småelektronik kommer utredas vidare.

Fastighetsnära källsortering av förpackningar och småelektronik är att föredra som insamlingsystem före återvinningsstationer. Återvinningsstationer upptar plats på allmän

platsmark som hade kunnat nyttjas till annat. Frågan är dock komplex. Mandat och verktyg är fördelade på flera aktörer. Då det kommunala renhållningsansvaret i dagsläget inte innefattar förpackningar och småelektronik – är det för de befintliga flerfamiljshusen de enskilda fastighetsägarna eller tomträttsinnehavarna som ansvarar för att tillhandahålla fastighetsnära insamling av dessa fraktioner. I de fall detta inte tillhandahålls (av olika anledningar) är upplåtelse av mark till FTI för kvartersnära återvinningstationer en service för malmöborna.

Förutom det avfall som hämtas vid bostäder – räknas även det avfall som nämnden hanterar från allmän platsmark som hushållsavfall, varav det mesta går som restavfall för förbränning. Nämnden arbetar löpande med både nedskräpning samt det avfall som slängs i kärl på allmän platsmark.

Avslutningsvis vill nämnden understryka att de största miljö- och klimatmässiga vinsterna nås längre upp i avfallshierarkin – det vill säga genom en god resurshållning med material och produkter så att avfallet inte uppkommer.

Ingen utökad kapacitet för avfallsförbränning

Sysav uppger i sitt yttrande till Lunds kommun (bilaga) att det vid val av behandlingsmetod är den lagstadgade avfallshierarkin som är utgångspunkt. Energiåtervinning är en av fem metoder för att omhänderta och behandla avfall. Därutöver uppger Sysav att det inte finns någon plan för att utöka kapaciteten för energiåtervinning. De uppger att de ”kommer att utreda förutsättningarna för att ersätta de två äldsta pannorna, byggda 1973, med en ny modern anläggning som kan producera el och värme, när de två gamla läggs ner, vilket är planerat till år 2030. Beslut om en byggnation av en ersättningsanläggning tas av Sysavs ägare.”

Nämnden anser att avfallsförbränning är en samhällstjänst som hanterar det avfall som inte kan förebyggas, återanvändas eller återvinnas. Samtidigt strävar Sysav och Malmö stad ständigt efter att arbeta med insatser högre upp i avfallshierarkin för att minimera mängden restavfall till förbränning och styra mot ett mer cirkulärt samhälle.

Minska mängden avfall som förbränns och utsläpp av växthusgaser från förbränningen

I Malmö stads miljöprogram 2021–2030 sätts målen för det lokala klimatarbetet i staden. I miljöprogrammet är ett av målen att Malmös totala utsläpp (dvs från Malmö som geografi) av fossil koldioxid ska minska med 70 procent till år 2030 jämfört med 1990 års nivåer. Förutom Sysavs egna miljö- och klimatmål, innefattas utsläpp från förbränningsanläggningen av de mål som beslutats i Malmö stads miljöprogram 2021–2030 då den är placerad inom kommunen. Sysavs verksamhet bidrar med ca 20 procent av Malmös årliga utsläpp av växthusgaser och är därmed en viktig aktör för att Malmö ska nå sitt mål.

Då miljöprogrammets mål är högt satta bedömer nämnden inte att de inte finns behov för ytterligare.

Ordförande

.....
Andreas Schönström (S)
.....

Direktör

.....
Anna Bertilsson
.....

Reservation Vänsterpartiet.